

Operațiuni contabile specifice cooperativelor agricole cultivatoare și procesatoare de legume - Partea a V-a -

Ec. Paul C. ȘCHIOPU

Teleorman

Abstract

We conclude the series of articles dealing with accounting operations specific to agricultural cooperatives that produce and process vegetables with the subject of organizing vegetable baskets/crates, by presenting the administrative and accounting circuit within the agricultural cooperative.

Key terms: agricultural cooperative, cooperative members, accounting, vegetable basket/crate, cookbook

Termeni-cheie: cooperativă agricolă, membri cooperatori, contabilitate, coș/lădiță cu legume, rețetar

Clasificare JEL: M41, Q13

To cite this article: Paul C. Șchiopu, *Operațiuni contabile specifice cooperativelor agricole cultivatoare și procesatoare de legume (V)*, *CECCAR Business Review*, N° 8/2023, pp. 1-5, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2023.08.01>

Încheiem seria articolelor dedicate operațiunilor contabile specifice cooperativelor agricole producătoare și procesatoare de legume cu tema constituirea coșurilor/lădițelor cu legume, prezentând circuitul gestionar și contabil în cadrul cooperativei agricole.

În ultimul timp, în tipologia cooperativelor agricole au început să funcționeze, mai timid, cooperative care oferă spre vânzare clienților *coșuri/lădițe cu alimente sau coșuri zilnice*, cum mai sunt denumite în unele zone, constând în *legume, legume și fructe, brânzeturi, lactate și ouă, preparate din carne, miere, gemuri și zacuscă* etc.

Specificul unei astfel de cooperative constă în faptul că toți membrii cooperatori sunt mici fermieri/gospodării agricole țărănești care produc în sistem gospodăresc. Asociați în cooperative, aceștia sunt preocupați numai să producă, grija aprovizionării cu semințe/materiale de plantat, fertilizanți, insecto-fungicide etc., precum și a vânzării unei părți din producție fiind preluată de cooperativă.

Pentru asigurarea desfacerii, cooperativa lansează oferte pe tipuri de coșuri/lădițe cu produse, prețul acestora și modalitățile de livrare fiind stabilite în funcție de procedeele vânzării.

Constituirea/structura și oferta coșurilor/lădițelor se fac grupat, pe sezoane de apariție a produselor – primăvară, vară, toamnă, și permanent, cum ar fi cazul produselor de origine animală și al celor apicole.

Asigurarea trasabilității produselor se realizează prin organizarea și conducerea evidențelor obligatorii privind aplicarea tratamentelor fitosanitare în exploatațile fermierilor/membrilor cooperatori și etichetarea

coșurilor/lădițelor cu produse cu sigla și datele cooperativei. Eticheta acesteia trebuie să conțină și logoul/deviza aleasă de ea sau uniunea de ramură specifică.

De asemenea, activitățile agricole din cadrul exploatațiilor membrilor trebuie supravegheate/monitorizate tehnic permanent de persoane specializate, angajate de cooperativă, asigurându-se astfel aplicarea unor tehnologii unitare și moderne la același tip de culturi, evitându-se unele abateri care ar influența calitativ produsele respective.

Pentru asigurarea unei structuri diverse, dar mai ales preferată de consumatori, cooperativa poate stabili, împreună cu membrii cooperatori, structura anuală a culturilor pentru fiecare exploatație în parte, cunoscut fiind că produsul nesolicitat de piață rămâne nevândut, transformându-se ușor și sigur în pierdere. Această planificare a structurii se poate fundamenta pe baza unor chestionare transmise consumatorilor în scris sau online.

Pentru constituirea coșului/lădiței, cooperativa trebuie să amenajeze un spațiu adecvat, atât pentru recepția/primirea produselor de la membri, cât și pentru ambalarea lor în coșuri. Fiecare tip de coș/lădiță va conține alimente/se va forma în conformitate cu rețetarele/normativul emis de cooperativă în corelație cu cerințele consumatorilor.

Coșurile/lădițele cu produse pot fi valorificate în următoarele variante:

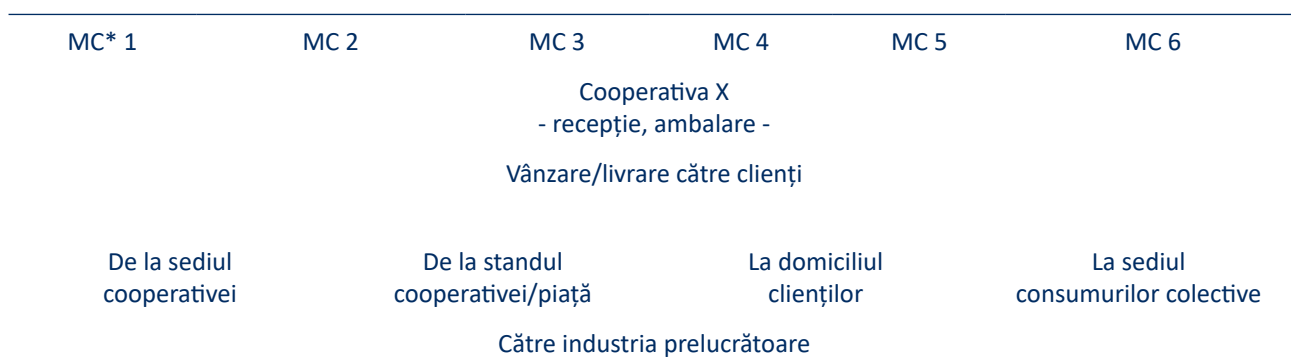
- consumatorii le cumpără direct de la sediul/punctul de ambalare al cooperativei;
- consumatorii le achiziționează de la standul cooperativei amplasat în piața orașului;
- cooperativa le livrează la domiciliile consumatorilor conform înțelegerii cu aceștia/acceptului lor;
- la sediul consumurilor colective – cantine, restaurante etc.

Eventualele reziduuri/deșeuri rezultate în urmă fasonărilor, selectărilor etc. se aruncă, respectându-se normele de mediu.

Desigur, membrii cooperatori pot produce și pentru industria prelucrătoare cu care cooperativa încheie contracte.

În toate variantele, delegații/gestionarii cooperativei sunt obligați să emită documente fiscale de vânzare – bonuri fiscale ori facturi, după caz.

SCHEMA **circuitului produselor și a coșurilor/lădițelor cu alimente**

* MC – membru cooperativ

➔ Circuitul gestionar și contabil al coșurilor/lădițelor cu produse

Din punct de vedere gestionar și contabil, obținerea/constituirea și valorificarea coșurilor/lădițelor cu alimente parcurg următorul circuit:

1. Membrii cooperatori îi vând cooperativei produsele obținute în exploatațiile proprii. Livrările au loc pe baza avizelor de expediție, a facturilor sau a carnetelor de comerciant.

Se recomandă ca aprovizionarea cooperativei să fie urmată de ambalarea imediată a produselor, pentru a le asigura prospețimea dorită de consumatori.

Cooperativa procedează la recepționarea lor, întocmind note de intrare-recepție fără adaos comercial.

Exemplu

Cooperativa X recepționează legumele obținute de membrul cooperativ Ion Popa în exploatarea propriei, întocmind o notă de intrare-recepție fără adaos comercial. Valoarea acestora este de 10.000 lei.

10.000 lei	301.01	=	401	10.000 lei
	„Materii prime” / analitic Legume		„Furnizori” / analitic Ion Popa, membru cooperativ	

Contul 301 „Materii prime” se organizează pe analitice specifice, cum ar fi: 01 – legume, 02 – fructe, 03 – struguri, 04 – lactate, 05 – mezeluri etc. Această organizare este necesară la operațiunea de scădere a produselor din gestiune, după cum vom prezenta mai jos.

2. Pe baza rețetarelor/nomenclatorului/tipologiei de coșuri/lădițe și a bonului de consum, la care se atașează inventarul contului 301 „Materii prime” la finele lunii, cooperativa înregistrează constituirea/producția coșurilor/lădițelor.

Exemplu

Pe baza rețetarelor și a bonului de consum, cooperativa X înregistrează constituirea de coșuri cu alimente în valoare de 7.500 lei:

7.500 lei	601	=	301	7.500 lei
	„Cheltuieli cu materiile prime”		„Materii prime”	

Concomitent se înregistrează producția în curs:

7.500 lei	331	=	711	7.500 lei
	„Produse în curs de execuție”		„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	

Cooperativa înregistrează conform NIR producția de coșuri cu legume obținută:

7.500 lei	345.01	=	711	7.500 lei
	„Produse finite” / analitic Coșuri cu legume		„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”	

Concomitent se închide producția neterminată:

7.500 lei	711	=	331	7.500 lei
	„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse”		„Produse în curs de execuție”	

Notă: Dacă în procesul de ambalare intervin și alte costuri, acestea se au în vedere atunci când se stabilește prețul de vânzare.

INVENTARUL
contului 301.01 „Materii prime” – analitic Legume
la sfârșitul lunii ... 2023

Stocuri – cantitate/valoare				- lei/kg -
Nr. crt.	Denumire	Cantitate în stoc	P/U	Valoare
1	Tomate	10	1,5	15 lei
2	Ceapă uscată	30	3,0	90 lei
3	Țelină rădăcină	5	4,0	20 lei
4	Usturoi uscat	5	8,0	40 lei
...
Total valoric				2.500 lei
Sold la începutul lunii				0
Intrări în luna ...				10.000 lei
Ieșiri/consumuri în luna ... (10.000 lei – 2.500 lei) (operațiunea 601 = 301)				7.500 lei

Se atașează bonul de consum, valoric, pentru suma de 7.500 lei.

Întocmit,

Notă: Asemenea inventare se întocmesc și la celelalte analitice ale contului 301.

REȚETAR
Coș/lădiță cu legume – tip 5 kg

Materii prime/legume componente

1. Ceapă uscată	= 1,0 kg
2. Tomate de vară	= 2,0 kg
3. Morcovi	= 0,5 kg
4. Varză albă	= 1,5 kg
Total	= 5,0 kg

Președinte,

Rețetarele, pe tipuri de coșuri, se aprobă de consiliul de administrație al cooperativei.

3. În vederea vânzării, se înregistrează trecerea produselor finite la mărfuri și se formează prețul de vânzare.

Exemplu

Reluând datele din exemplul precedent, cooperativa X înregistrează trecerea coșurilor cu legume la mărfuri și stabilește prețul de vânzare, adaosul comercial practicat de aceasta fiind de 13%.

9.238 lei	371.01	=	%	<u>9.238 lei</u>
	„Mărfuri” / analitic		345	7.500 lei
	Coșuri cu legume		„Produse finite” /	
			analitic Coșuri cu legume	
			378	975 lei
			„Diferențe de preț	
			la mărfuri”	
			4428	763 lei
			„TVA neexigibilă”	

4. Pe baza facturii sau a bonului fiscal emis de casa de marcat se înregistrează vânzarea coșurilor/lădițelor cu legume către clienți prin una dintre modalitățile menționate anterior.

Exemplu

Reluând datele din exemplul precedent, cooperativa X înregistrează vânzarea coșurilor cu legume prin standul său autorizat în piața orașului:

9.238 lei	%	=	371.01	9.238 lei
7.500 lei	607		„Mărfuri” / analitic	
	„Cheltuieli privind mărfurile”		Coșuri cu legume	
975 lei	378			
	„Diferențe de preț la mărfuri”			
763 lei	4428			
	„TVA neexigibilă”			

Cooperativa încasează contravaloarea coșurilor cu legume:

9.238 lei	5311	=	%	9.238 lei
	„Casă în lei”		707	8.475 lei
			„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
			4427	763 lei
			„TVA colectată”	

Notă: În cazul facturii se utilizează contul 4111 „Clienți”.

Pentru buna funcționare a relațiilor dintre cooperativă, membrii săi și clienții potențiali, adunarea generală poate vota un *regulament specific* pentru aceste activități.

Ca o remarcă suplimentară legată de tema tratată, în anul 2007, fiind oaspetele unei cooperative agricole din Japonia, în cadrul vizitelor de documentare, am ajuns și la centrul de colectare a legumelor din localitatea Hadano. Aici, cooperativele din zonă aduceau spre vânzare tot felul de legume produse în exploatațiile membrilor. După resortare și etichetare, acestea erau expediate piețelor din toată Japonia. Cel mai mult m-a impresionat faptul că numai în anul 2006 centrul a primit peste 430.000 de comenzi individuale și a expediat la domiciliul clienților persoane fizice aproape 42 de milioane de pachete/coșuri cu legume.

Bibliografie

1. Șchiopu, C.P. (2021), *Regulamentele funcționării democratice a cooperativei agricole*, Editura Velox, Alexandria.
2. Șchiopu, C.P. (2022), *Evidențe tehnice și operațiuni contabile specifice cooperativelor agricole*, ediția a II-a, Editura Velox, Alexandria.
3. Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.236/22.12.2004, cu modificările și completările ulterioare.
4. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688/10.09.2015, cu modificările și completările ulterioare.
5. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.